

Muutoksia kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin 1.4.2016 lukien

Lainmuutoksen myötä viranhaltijoiden eroamisikä nousee asteittain 70 vuoteen. Lisäksi järjestäytymättömät viranhaltijat saavat lakiin perustuvan muutoksenhakuoikeuden päätöksistä, jotka koskevat virkaehtosopimuksen soveltamista. Virkasuhteeseen perustuville saataville maksetaan jatkossa viivästyskorkoa.

Eroamisikä nousee 70 vuoteen

Ennen lainmuutosta viranhaltijan palvelussuhde päättyi ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltija täytti 68 vuotta.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 34 §:n 1 momentin 6)-kohtaa viranhaltijan eroamisikästä on muutettu. Eroamisikää nousee asteittain 70 vuoteen. Eroamisikä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä edelleen 68 vuotta, vuosina 1958–1961 syntyneillä 69 vuotta ja vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.

Viranhaltijan kanssa voidaan edelleen sopia virkasuhteen määräaikaisesta jatkamisesta eroamisikänsä jälkeen. Virkasuhde muuttuu tällöin määräaikaiseksi virkasuhteeksi. Määräajan päättyessä virkasuhde päättyy ilman irtisanomista.

Työsopimuslakiin on tulossa vastaava muutos. Laki työsopimuslain 6 luvun 1 a §:n muuttamisesta (102/2016) on vahvistettu, ja muutos tulee voimaan 1.1.2017.

Muutoksenhakua koskevat muutokset

Viranhaltijalain 50 §:ään on lisätty uusi 2 momentti (säännös vastaa kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:ää, joka on samalla kumottu), jonka mukaan viranhaltijalla ei ole oikeutta hakea muutosta oikaisuvaatimuksin tai kunnallisvalituksin, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Säännös ei muuta nykytilaa.

Kuitenkin sellaisilla viranhaltijoilla, jotka eivät ole virkaehtosopimukseen osallisten järjestöjen jäseniä, on 2 momenttiin tehdyn muutoksen perusteella oikeus tehdä oikaisuvaatimus ja valitus päätöksistä, jotka koskevat virkaehtosopimuksessa tarkoitettuja asioita.

Työtuomioistuimessa tällainen viranhaltija ei voi nostaa kannetta. Järjestäytymätön viranhaltija voi siis tehdä virkaehtosopimukseen liittyvissä asioissa oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen. Muutos perustuu vallitsevaan oikaisukäytäntöön.

Virkasuhteesta johtuville saataville maksetaan jatkossa viivästyskorkoa

Virkasuhteesta johtuville saataville ei ennen lainmuutosta voimassa olleen lainsäädännön mukaan maksettu viivästyskorkoa. Todettakoon, että sekä työsuhteeseen että valtion virkamiesten palvelussuhteeseen perustuvilla saatavilla on maksettu viivästyskorkoa.

Lakiin on lisätty uusi 56 a §, jonka mukaan virkasuhteeseen perustuvan saatavan suorituksen viivästyessä sovelletaan, mitä korkolaissa säädetään viivästyskorosta. Esimerkiksi palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan edun suorituksen viivästyessä, viranhaltijalla on oikeus saada viivästyskorkoa. Työnantajalla on vastaavasti oikeus saada saatavalleen viivästyskorkoa, kun se perii viranhaltijalta takaisin liikaa maksettua palkkaa tai muuta perusteetonta taloudellista etua.

Esimerkkejä ajankohdasta, josta lukien viivästyskorkoa on maksettava:

- Jos säännönmukainen palkanmaksu viivästyy, sovelletaan korkolain 5 §:n säännöstä viivästyskorosta, jonka eräpäivä on määrätty. Viivästyskorkoa maksetaan eräpäivästä lukien.
- Mikäli korvauksen maksamiselle ei ole määrätty tarkempaa ajankohtaa ja sen maksaminen edellyttää viranhaltijalta saatavaa selvitystä (esim. matkakustannusten korvaus), viivästyskorko määräytyy korkolain 6 §:n mukaan. Viivästyskorkoa maksetaan siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut siitä päivästä, jona velkoja on lähettänyt velalliselle laskun tai muutoin vaatinut määrätyn rahamäärän suorittamista.
- Jos kyseessä on vahingonkorvaus- tai vastaavanlainen velka, jonka määrän ja perusteen toteaminen edellyttää erityistä selvitystä, sovelletaan korkolain 7 §:ää. Viivästyskorkoa maksetaan siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut päivästä, jona velkoja on esittänyt vaatimuksensa sekä selvityksen korvauksen perusteista ja määrästä.
- Hallintolainkäyttöasiassa on korkolain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa maksettava viivästyskorkoa viimeistään siitä päivästä, jona velallisen katsotaan saaneen tiedon velan maksua koskevan valituksen tai hakemuksen vireilletulosta.
- Viranhaltijalain 45 §:n mukaisissa tilanteissa, joissa työnantajalla on velvollisuus korvata menetetyt ansiot (kun virkasuhteen päättämistä koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu), viivästyskorkoa maksetaan siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut päivästä, jona viranhaltija on esittänyt työnantajalle selvityksen saamistaan muista ansiotuloista ja sairausvakuutuslain mukaisista päivärahaetuuksista.

Lainmuutosten voimaantulo

Lainmuutokset tulivat voimaan 1.4.2016. Ennen lain voimaantuloa erääntyneeseen saatavaan sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Näille suorituksille ei siis edelleenkään makseta viivästyskorkoa.

Lisätietoja:

www.finlex.fi

- HE 138/2015
- Laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain muuttamisesta, 191/2016
- Laki kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:n kumoamisesta, 192/2016

työmarkkinalakimies **Anne Kiiski**, etunimi.sukunimi@kt.fi, puh. 050 414 0718
johtava työmarkkinalakimies **Lauri Niittylä**, etunimi.sukunimi@kt.fi, puh. 050 320 9742